

KI-notat nr.: 4/2009 - Bakgrunn for vedtak

Søker/sak:	Bringedalsbruket AS/ Bringedal småkraftverk	
Fylke/kommune:	Rogaland/Lund	
Ansvarlig:	Øystein Grundt	Sign.: <i>Øystein Grundt</i>
Saksbehandler:	Ellen Lian Halten	Sign.: <i>Ellen Lian Halten</i>
Dato:	27 JAN 2009	
Vår ref.:	NVE 200703785-23	
Sendes til:	Søker og alle som har uttalt seg til saken	

Middelthuns gate 29

Postboks 5091 Majorstua
0301 OSLO

Telefon: 22 95 95 95
Telefaks: 22 95 90 00
E-post: nve@nve.no
Internett: www.nve.no

Org. nr.:
NO 970 205 039 MVA
Bankkonto:
0827 10 14156

Søknad om tillatelse til Bringedal småkraftverk i Lund kommune, Rogaland fylke

Innhold

Sammendrag	1
Søknad	2
Uttalelser til søknaden	4
Søkers kommentar til høringsuttalelsene	9
Justering av planer	14
Norges vassdrags- og energidirektorats (NVEs) merknader	16
NVEs vurdering	20
NVEs konklusjon	26

Sammendrag

Søknaden gjelder tillatelse etter § 8 i vannressursloven til bygging av Bringedal småkraftverk og behandles i henhold til reglene i kap. 3 i samme lov.

Det omsøkte kraftverket ligger i Lund kommune og selve utbyggingsområdet strekker seg fra inntakskanalen på kote 365 ved Heimra Krogavatn, inntaket på kote 363 og ned til kraftstasjonen som skal plasseres på kote 50, ved Bringedalsbekkens utløp i Lundevatn på Tronvik.

Nedbørfeltet er beregnet til cirka 6 km². Middelvannføringen i Bringedalsbekken er cirka 430 l/s og maksimal slukeevne for kraftverket er 750 l/s. Alminnelig lavvannføring er beregnet til 18 l/s, og 5-persentilene for sommer- og vintervannføring er på hhv. 31 l/s og 64 l/s. Kraftverket vil utnytte et fall på cirka 316 meter og gi en årlig produksjon på 6,7 GWh.

Planene omfatter også en regulering av Heimra Krogavatn på 1,5 meter fra kote 365 til kote 366,5 og etablering av terskel i utløpet av innsjøen. Mellom kote 363 og kote 360 skal det bores en 50 meter lang tunnel og mellom kote 310 og kote 250 skal det bores en 315 meter lang tunnel. På resten av

strekningen skal vannet føres ned til kraftstasjonen i rør som skal graves ned i en permanent atkomstveg til inntaket. Rørgatetraseen med tunneler vil bli mellom 1850 - 1900 meter lang og atkomstvegen vil bli cirka 2 km lang. Kraftlinjen vil tilknyttes allerede eksisterende kraftlinje med en sjøkabel på 350 meter lagt tvers over en kunstig poll. Områdekonsesjonær er Dalane Energi AS.

Lund kommune, fylkesmannen i Rogaland, Rogaland fylkeskommune og Naturvernforbundet i Rogaland går i mot bygging av Bringedal småkraftverk. Hovedårsaken til at disse høringspartene er negative til tiltaket er at området er et viktig friluftslivsområde. Statens vegvesen uttaler bl.a. at ny avkjørsel til E39 ikke tillates og at rørgata må anlegges så dypt at det ikke kommer i konflikt med en ev. utbedring av vegen.

Fordelene ved tiltaket etter de forelagte planer vil være en økt kraftproduksjon på 6,7 GWh/år, noe økt verdiskapning lokal i anleggsfasen og inntekt til grunneierne.

Så godt som hele influensområdet og mesteparten av utbyggingsområdet ligger innenfor et område som Lund kommune har regulert som spesialområde for friluftsliv. Inngrepene som en ev. utbygging vil medføre, vil etter vårt syn virke svært negativt inn på natur- landskapsopplevelsen i dette friluftslivsområdet fordi inntakskanal, inntak og permanent adkomstveg til inntak vil være svært synlig. Fraføring av vann på en cirka 1,8 km lang elvestrekning og ingen slipp av minstevannføring i perioden 15.9-31.5 vil føre til at Bringedalsbekken betydning som landskapselement svekkes. Tiltaket vil medføre bortfall av 0,24 km² inngrepsfri natur sone 2.

Det er ikke registrert rødlistede arter eller naturtyper innenfor influens- og utbyggingsområdet som er direkte avhengig av dagens fuktighet og vannføring, men flere rødlistede spettearter bruker området som hekkelokalitet og næringssøksområde. Det er et visst potensial for ytterligere funn av rødlistearter i området. Reguleringen av Heimra Krogavatn vil påvirke Einarvatn naturreservat fordi reservatgrensen går langs innsjøen. Det er påvist fuktkrevende lav- og mosearter som etter en ev. utbygging vil utgå fra influensområdet og to av disse moseartene er sjeldne regionalt. Fossekall vil trolig også utgå fra lokaliteten etter en ev. utbygging etter de foreliggende planer. Området er viktig for biologisk mangfold.

Tiltaket vil ha negative konsekvenser for utøvelse av friluftsliv i området fordi en utbygging vil føre til inngrep som vil påvirke natur- og landskapsopplevelsen negativt. I tillegg vil tiltaket være negativt for biologisk mangfold. Området har status som et viktig friluftslivsområde i kommunal reguleringsplan.

NVE mener at det ikke kan gis konsesjon til bygging av Bringedal småkraftverk da fordelene ved tiltaket ikke er større enn ulempene for allmenne og private interesser. Kravet i vannressursloven § 25 er dermed ikke oppfylt.

Søknad

NVE har mottatt følgende søknad fra Bringedalsbruket AS, datert 02.07.2007:

Bringedalsbruket AS ønsker å utnytte vannfallet i Bringedalsbekken på Tronvik, Lund kommune, i Rogaland fylke, og søker herved om følgende tillatelser:

1. Etter lov om vassdrag og grunnvann, jf. § 8, om tillatelse til:

- å bygge Bringedal Småkraftverk, Tronvik, Lund Kommune.*
- Å bygge Bringedal Småkraftverk, Tronvik, Lund kommune.*

- Å regulere Skopollen mellom LRV på kote 364 og HRV på kote 366,5.
- Fritak fra krav om slipping av minstevannføring i vinterhalvåret, i perioden 15. september til 30. mai.

2. Etter energiloven om tillatelse til:

- Bygging og drift av Bringedal Småkraftverk, med tilhørende koblingsanlegg og kraftlinjer som beskrevet i søknaden.

3. Etter forurensningsloven om tillatelse til:

- Gjennomføring av tiltaket.

Hoveddata

Kraftverket

Nedbørfelt Skopollen (km ²)	6,0
Middelvannføring Skopollen (m ³ /s) (70,9 l/ km ²)	430
Alminnelig lavvannføring ved Skopollen (l/s)	18
Inntak, Skopollen, på kote	365
Avløp, Lundevatnet, på kote	49
Brutto fallhøyde Skopollen-Lundevatnet (m)	316
Slukeevne, krv for fall fra Skopollen til Lundevatnet, maks. (m ³ /s)	750
Slukeevne, krv for fall fra Skopollen til Lundevatnet, min. (m ³ /s)	50
Tilløpsrør, rørgate fra Skopollen til Lundevatnet, diameter (m)	0,6
Tilløpsrør, rørgate fra Skopollen til Lundevatnet, lengde (m)	1800
Installert effekt, krv for fall fra Skopollen til Lundevatnet, maks. (kW)	2000
Bruktid (t)	3350
Volum, flomdempningsmagasin Skopollen/Heimra Krogavatnet mill. m ³	0,165
HRV, kote	366,5
LRV, kote	364
Krv for fall fra Skopollen til Lundevatnet	
Produksjon, vinter (GWh) (1/10 – 30/4)	4,3
Produksjon, sommer (GWh) (1/5 – 30/9)	2,4
Produksjon, årlig middel (GWh)	6,7
Krv for fall fra Skopollen til Lundevatnet	
Utbyggingskostnad (mill.kr)	13,5
Utbyggingspris (kr/kWh)	2,01

Elektriske anlegg

Generator	Ytelse 2500 kVA	Spenning 0,690 kV
Transformator	Ytelse 3000 kVA	Omsetning 0,690/15 kV/kV
Kraftkabel	Lengde 350m	Nominell spenning 15kV

Uttalelser til søknaden

Søknaden har vært kunngjort og sendt på høring til kommunen, fylkeskommunen, fylkesmannen, berørte statlige forvaltningsorganer og interesseorganisasjoner. NVE har vært på befaring sammen med representanter fra søker og en representant fra Lund kommune den 03.06.2008.

Høringsuttalelsene har vært forelagt søker for kommentar. NVE har mottatt følgende høringsuttalelser til søknaden:

Lund kommune har i brev av 29.08.2007 kommet med følgende uttalelse:

"Lund kommune vedtok i forbindelse med behandlingen av kommuneplanens arealdel i 2003 å båndlegge store deler av det aktuelle området til friluftsmål. Dette vedtak ble fulgt opp av kommunestyret som i sak 13/07 (26.04.2007) vedtok reguleringsplan over det samme området, og hele eiendommen gnr. 18, bnr. 1 tilhørende Stasjonspersonalets forening er regulert til spesialområde med formål friluftsområde. Vedlagt følger kopi av K.sak13/07 samt vedtatt plan med tilhørende reguleringsbestemmelser.

Mottatt søknad er i strid med vedtatt reguleringsformål, og tiltak som krever tillatelse etter plan- og bygningslovens bestemmelser vil ikke bli godkjent i strid med vedtatt plan. Direktoratet for Naturforvaltning har også stilt midler til disposisjon for at kommunen skal kunne erverve området.

På denne bakgrunn mener kommunen at mottatt søknad må avvises av NVE."

Etter befaring har NVE mottatt følgende tilleggssuttalelse datert 6.6.2008:

" ...

Bringedal ble allerede i arealplanen for 2003 båndlagt til friluftsmål og den 26.04.2007 ble reguleringsplanen for området vedtatt. Det er brei tverrpolitisk enighet om reguleringsplanen som sikrer området Bringedal til friluftsmål.

I reguleringsbestemmelsene for området står det blant annet i §1 : "Hensikten med reguleringsplanen er å sikre området, og tilrettelegge det for allmennhetens benyttelse til friluftsmål. Naturverdier, landskap og kulturminner skal ivaretas."

Lund kommune ser ikke at det er forenelig med reguleringsplanen at det blir bygd ut kraftverk i området. Endringen av trasevalg endrer ikke på dette standpunktet. Utbygger fikk ved oppstart av deres arbeid med planene for kraftverket beskjed om at kommunen ikke ville gi byggetillatelse til kraftverk i det aktuelle området.

Det aktuelle området som konsesjonssøknaden berører ønsker kommunen å løse inn. Kommunen har fått tilsagn om midler fra Direktoratet for naturforvaltning til å løse inn området ut 2008. Snarlige forhandlinger med grunneierne er derfor nødvendig. Grunneierne er midlertid ikke innstilt på å gå i forhandlinger med kommunen før konsesjonssøknaden er avgjort.

Kommunen vil henstille om at NVE prioriterer arbeidet med å behandle konsesjonssøknaden slik at kommunen kan starte forhandlingene med grunneiere i løpet av august 2008."

Fylkesmannen i Rogaland kommer i brev av 12.10.2007 med følgende uttalelse:

" ...

Vurdering

Vi har følgende merknader til prosjektet som er av betydning for allmennhetens interesser:

- 1. Området er i Fylkeskommunal registrering klassifisert under "meget vakre landskap" - nasjonal verdi.*
- 2. Det finnes mange kulturminner i området, hvorav Tronås-vegen er det viktigste. Denne inngår i Vegvesenets Nasjonal verneplan for veger. Av andre kulturminner kan nevnes gården Bringedal og gamle steinbruer, og her utgjør Bringedalsbekken i seg selv et viktig element.*
- 3. En sørvendt rasmark nordøst for Bringedal er gitt status "B/viktig" i Lund Kommunes kartlegging av biologisk mangfold. I øst berører området Einarvatn barskogreservat. Hele prosjektområdet er vist som meget viktig beiteområde for elg og rådyr på kommunens biologisk mangfold kart.*
- 4. Nedre deler av Bringelandsbekken benyttes som gytebekk for aure i Lundevatn. En utbygging vil redusere gytemulighetene.*
- 5. Det planlegges ny vei fra Bringedal opp til Skopollen. Terrenget her er bratt og grunnlendt. En ny veg vil bli et godt synlig sår i dette landskapet.*
- 6. I perioden 15. september til 31. mai slippes ikke minstevannføring. Til tross for et visst tilsig fra restfeltet, betyr dette i praksis tørrlegging av bekkeløpet i deler av denne perioden. En må påregne negative konsekvenser for planter og dyr i og langs bekkeløpet. En tilnærmet tørrlegging av bekken mellom Bringedalstjern og Skopollen vil fjerne et viktig landskapselement i området. Bekken går her i en lengde på ca 250 m over nakent berg.*
- 7. Praktisk talt hele det berørte området er et statlig sikra friluftsområde. Staten ved Direktoratet for naturforvaltning ga i 2006 Lund kommune om tilsagn om kr. 1084000,- til sikring. Se vedlegg.*
- 8. Kommunestyret i Lund har i sak 13/07 vedtatt å regulere hele det berørte utbyggingsområdet som friluftsområde. Reguleringsbestemmelsene gir ikke adgang til kraftutbygging. Dette vedtaket slutfører en kommunal prosess som startet i 2003 i forbindelse med rullering av kommuneplanen. Se vedlegg.*

Konklusjon

Summen av momentene ovenfor tilsier at kraftutbygging i Bringedalsbekken ikke er forenlig med de allmenne interesser og behov. Fylkesmannen i Rogaland tilrår at søknaden avslås.

Vi kan heller ikke se at det vil være mulig å realisere et redusert prosjekt."

Rogaland fylkeskommune har i brev av 19.11.2007 uttalt følgende:

"Fylkesutvalget i Rogaland behandlet saken 0.260.0171 og fattet følgende vedtak:

- 1. Rogaland fylkeskommune vil frarå at det gis konsesjon til bygging av Bringedal småkraftverk i Lund kommune, jfr. søknad av juli 2007.*

2. Dersom det skulle gis konsesjon forutsetter Rogaland fylkeskommune at kulturminneinteressene ivaretas i samsvar med bestemmelsene i Kulturminneloven, jfr. Sakforelegget.

(...)

Fylkesrådmannens vurdering

Fylkesrådmannen legger til grunn at det er et nasjonalt mål å utnytte energiresursene i små vassdrag dersom de miljømessige ulempene ikke er for store - og at prosjektene har en klar, positiv virkning for lokalsamfunnet.

I "småkraftsammenheng" er de planlagte inngrepene relativt store i dette verdifulle natur- og friluftsområdet. Saken er spesiell fordi hele området der det planlegges inngrep til vannkraftutnyttelse er regulert til friluftsområde. Det er også brukt offentlige midler til sikring av deler av området. Fylkesrådmannen deler vurderingen til Lund kommune som mener at det omsøkte vannkraftprosjektet er uforenlig med reguleringsformålet.

Når det gjelder kulturminner, er det ikke registrert automatisk freda kulturminner innenfor tiltaksområdet. Områdene ved Bringedal og Bringedalstjørna har imidlertid potensial for bosetningsspor fra jernalder. Dersom tiltaket blir realisert, vil det derfor være behov for befaringsnærmere registreringer i området for å avklare om tiltaket kommer i konflikt med automatisk freda kulturminner, jfr. undersøkelsesplikten i Kulturminnelovens § 9.

Det er flere nyere tids kulturminner innenfor tiltaksområdet, blant annet et våningshus og en driftsbygning som begge er evaluert i verneklasse B i SEFRAK. I tilknytning til disse bygningene er det også en rekke kulturlandskapstrekk, blant annet steingjerder, rydningsrøyser, murer og veier.

I nylig vedtatt reguleringsplan (2007) er kulturminnene og kulturlandskapet trukket fram som svært viktige og bevaringsverdige. I reguleringsbestemmelsene står det blant annet at det ikke er tillatt med utbedringer eller tiltak knyttet til den gamle ferdselsveien fra Tronvik til Bringedal. Her er reguleringsbestemmelsene således i direkte konflikt med planlagt vannkraftutbygging.

Fylkesrådmannen vil understreke at selv om det pr. i dag ikke er kjent automatisk freda eller andre verneverdige kulturminner i området som omfattes av tiltaket, må eventuelle funn ved en gjennomføring av tiltaket straks varsles Rogaland fylkeskommune, og alt arbeid stanses inntil vedkommende myndighet har vurdert funnet, jfr. Lov om kulturminner § 8, 2. ledd.

Fylkesrådmannen forutsetter dessuten at en ved eventuelt anleggsarbeid tar hensyn til kulturlandskapselement som steingjerder, rydningsrøyser, bakkemurer med mer.

Etter fylkesrådmannens vurdering er ulempene ved tiltaket klart større enn den verdi en kraftproduksjon på 6,7 GWh representerer. En vil derfor frarå at det gis konsesjon

Statens vegvesen, Region vest, Sør-Rogaland distrikt har kommet med følgende høringsuttalelse, datert 19.10.2007:

"Bringedalsbruket as søker om tillatelse til å bygge Bringedal småkraftverk. Selve kraftverket ønskes plassert mellom Ev 39 og jernbanen på Tronvik. Atkomst til kraftverket vil skje fra eksisterende vegnett ved rasteplassen på Tronvik.

På sikt vil det være behov for en utbedring evt. omlegging av Ev 39 på denne strekningen. Konkrete planer foreligger ikke på nåværende tidspunkt, men strekningen er omtalt i en utredning som er gjort. Omsøkt tiltak forutsetter en nedgravd rørgate som krysser Ev 39. Vi forutsetter at rørgaten legges så dypt at denne ikke vil være til hinder/sjenanse for en eventuell utbedring av europavegen.

Vi kjenner ikke til om Jernbaneverket har planer om utbedring/omlegging av jernbanen på dette stedet, men forutsetter at de får anledning til å komme med egne merknader.

Vi forutsetter at eksisterende veg og avkjørsel fra rasteplassen på Tronvik benyttes til atkomst til kraftverket. Ny avkjørsel til Ev 39 tillates ikke. Vi krever at det i en eventuell tillatelse til etablering av Bringedal småkraftverk nedfelles en bestemmelse som ivaretar våre krav til utforming av avkjørselsforholdene til Ev 39. Vi skal varsles før atkomsten tas i bruk.

I møte 26/4-07 egengodkjente Lund kommune reguleringsplan for friluftsområde Bringedal/Tronvik. I reguleringsbestemmelsen § 9 står bl.a. følgende: "Den gamle adkomstvegen fra Tronvik til Bringedal er å betrakte som et kulturminne. Det tillates ingen utbedringer eller tiltak i tilknytning til vegen bortsett fra nødvendig vedlikehold som fjerning av rasmasse eller reparasjon av vegkropp." Konesjonsøknaden for Bringedal småkraftverk forutsetter en utbedring av denne vegen.

Vi har ingen ytterligere merknader til søknaden på nåværende tidspunkt."

Naturvernforbundet i Rogaland har i brev av 31.10.2007 skrevet følgende:

" ...

Naturvernforbundets tilråding:

Kraftprosjektet har klart negative virkninger i et landskap med store verdier for dyre- og planteliv, kulturminner, friluftsliv og naturopplevelser. Vassdraget og områdene omkring er regulert til friluftsliv av Lund kommune i år og i den forbindelse har staten gitt tilsagn om betydelige sikringsmidler.

Utbyggingen er i klar konflikt med flere offentlige planer og registreringer: Nasjonal verneplan for veger (Statens Vegvesen), vakre landskap av nasjonal verdi (Rogaland fylkeskommune) og viktig biologisk mangfold (Lund kommune)

Naturvernforbundet i Rogaland mener konsesjonssøknaden i sin helhet må avslås.

Generelt finner vi at konsesjonssøknaden ikke i tilstrekkelig grad har vurdert nødvendige virkninger på natur og verneinteresser. På flere områder er det stor sprik mellom fagrapporten og utbyggers søknad.

Kommentarer til konsesjonssøknaden:

Når det gjelder søknaden og fagrapporten har vi følgende merknader.

Vi stiller oss spørrende til påstanden om at den naturlige vannstandsvariasjonen i Skopollen er på hele 1,5 meter. Bildene som er publisert i fagrapport /søknad kan tyde på at variasjonen ikke er så stor som påstått.

Bruken av begrepet flomdemping virker søkt ettersom det jo dreier seg om en betydelig oppdemming av Skopollen.

I kapittel 1.4 står det at et område nordvest for Skopollen er klassifisert som inngrepsfri sone 1, men at denne ikke blir påvirket/reduert av tiltaket.

Men det blir ikke nevnt at tiltaket vil medføre bortfall av 0,24 km² inngrepsfri natur i sone 2. Denne informasjonen kan gjenfinnes i fagrapporten.

Utbygger nevner såvidt at Einarvatnet naturreservat ligger i nærheten. Men tilføyer at området ikke vil bli berørt. Fagrapporten derimot sier at naturreservatet ligger bare 80 meter fra Heimra Krogavatnet, og påpeker at en forlengelse av nåværende landsbruksvei vil føre til langt mer fotturisme inn i et område som gir lett tilgang til Einarvatnet naturreservat - noe som ut fra verneformålet ikke er ønskelig.

Søknaden fra utbygger har heller ikke fått med seg fagrapportens funn av sjeldne arter og vurderinger av naturverdier. Det er oppsiktsvekkende og svekker søknadens troverdighet. I fagrapporten er det gjort rede for funn av regionalt uvanlige arter av moser mv. og rødlistede fugler. I kapittel 5.4 blir det listet opp en hel rekke rødlistearter i området, og i kapitlet foran blir det også sagt at området har et potensiale for andre truede arter. Vi kan med andre ord fastslå at utbyggers søknad berører et svært viktig område for biologisk mangfold.

Fagrapporten beskriver også et særdeles vakkert og verdifullt parti øverst i dalen hvor elva kommer over kanten i flott brudeslør, som fører fuktighet til en «gryte» med varmekjære treslag.

I området rundt Bringedalsstjørna er det registrert enkelte gamle linder med kysthoggtannmose, fauskflikmose og lungenever.

Kapittel 5.3 om vegetasjonstyper mangler beskrivelse og verdivurdering av fossesprøytområder og bekkekløfter. Dette er en svakhet fordi det i slike naturtyper med sine spesielle hydrologiske forhold, er stor sannsynlighet for å finne flere skjeldne arter.

Biologene var på befaring den 15.08.06, og under meget gode værforhold og med svært liten vannføring. Været i fjor sommer var svært varm og tørt, og det er forståelig at fagfolkene ikke fant en spesielt godt utviklet soppfunga. På dette punktet er kartleggingen åpenbart mangelfull.

Kraftverkets slukeevne skal være mellom ca. 50 og 750 l/s. Skopollens normalavløp er beregnet til ca. 430 l/s. Det sies ingenting om eventuell påvirkning av Bringedalsstjørna, som i tilfelle utbygging skal fratas den vanntilførselen som er i dag. Det sies at det er ørret i vannet, og vi finner det ganske besynderlig at en kan si at gytemulighetene ikke blir nevneverdig redusert uten at Bringedalsstjørna er vurdert i det hele tatt.

Slik vi ser det, mangler søknaden med tilhørende rapporter en vurdering av at Bringedalsstjørn mister vanntilførselen, bortsett fra de garanterte 4,2 % av dagens vannføring som blir kalt alminnelig lavvannsføring.

Fagrapporten påpeker at bekken vil bli tørrlagt i store deler av vinterhalvåret, da er det ikke lagt opp til "alminnelig lavvannsføring". Tørrleggingen er heller ikke nevnt av utbygger.

Vi er bl.a. kjent med at nedre del av Bringedalsbekken benyttes som gytebekk for aure i Lundevatn, og anser det sannsynlig at gytefunksjonen vil bli forstyrret/ødelagt.

Fagrapporten foreslår et kompensierende tiltak ved å flytte inntaket lenger ned, fra kote 365 mot kote 255. Dette blir ikke kommentert /vurdert av utbygger, bortsett fra det som står i alternativ 4.

Avbøtende tiltak:

Fagrapporten har foreslått flere avbøtende tiltak, men utbygger synes å ha hoppet over dette kapittelet i rapporten.

Naturvernforbundet mener søknaden må avvises. Dersom NVE kommer til en annen konklusjon må det stilles krav om avbøtende tiltak slik det er foreslått i fagrapporten.

- Senke inntaket til kote 255, for å redusere inngrepet og ta vare på den store fossen.
- Dersom dette ikke gjøres, la vær å bygge anleggsvei helt opp til Skopollen for å hindre økt belastning.
- La grøfter gro igjen på naturlig vis - her kan en også tenke seg at naturlig vegetasjon flyttes under gravearbeidet og tilbakeføres etterpå.
- Anleggsperioden må legges utenom hekkesesongen (f.o.m. mars t.o.m. juni)
- Minstevannsføring hele året.
- I tillegg vil vi at NVE krever at alle gamle lindetrær må så langt det er mulig få stå, dvs. vei og rørgater må legges utenom disse."

Søkers kommentar til høringsuttalelsene

Søker har sendt følgende brev av 18.10.2007, til Fylkesmannen i Rogaland med kopi til NVE:

"...

Me har sterke innvendingar til fylkesmannen sin uttale i dette brevet.

Me er forundra over den tilsynelatande forutinntatte negative haldninga og finn det merkeleg at fylkesmannen òg må ta bruk, videreformidla argumenta til andre uttalepartar. Me er òg forundra over at fylkesmannen ikkje har funne eit einaste punkt som er positivt, som f.eks. at vegen opp til gardshuset nå vil få ei universell utforming og soleis vera i tråd med formålet for reguleringsforslaget; friluftsliv for alle skulle ein tru. Samla Plan prosessen i 2003-4 stopte opp fordi fylkesmannen nekta å uttala seg. Samla Plan er i dag uaktuell.

Me vil så ta for oss dei punkta som det er vist til i brevet.

Pkt 1. "Vakre landskap i Rogaland" er eit internt arbeidsdokument i fylkeskommunen. Grunnlaget og kriteria, for det litt tilfeldige utvalet, er ikkje dokumentert og dokumentet har inga politisk legalitet. Fylkeskommunen, ved Eli Viten, har frarådt å bruka dette som grunnlag i ein saksuttale.

Vidare, som det går fram av vedlagte utdrag frå boka, jf vedlegg, gjeld registreringa Tronåsen. Som det går fram av teksten gjeld dette fjellet som stuper ned i Lundevatnet og har då ingen ting å gjera med Bringedal som går inn frå Tronvigå før Tronåsen. Her fins ikkje grunnlag for tvil!

Vidare er det i teksten vist til kva som bør unngås i framtida. Det har ingen relevans for vårt tiltak i Bringedal.

Fylkesmannen blei i eit tidlegare møte gjort merksam på desse tilhøva og er innforstått med dei.

Pkt 2. Som det går fram av det foreståande er vegen over Tronåsen ein annan plass og får då sjølvstekt ingen påverknad. Sjølv Tronåsen inngår då heller ikkje i reguleringsframlegget. Kraftverket vil ha liten/ingen negativ innverknad for Vegvesenet sine verneplanar som jo gjeld

Tronåsen. Tvert imot kan det vera eit positivt supplement for dei farande då stasjonen vil ligga i gåavstand frå rasteplatsen. Mindre vassføring i bekken bør vurderast som større sikring for ungar.

Heimahuset på garden Bringedal står til nerfalls og er ikkje verneverdig. Dei omtale bruerne i fleirtal er 2 ganske vanlege steinklopper.

Pkt 3. Den sørvendte rasmarka eller ura på vanleg norsk, ligg 3-400m ifrå den planlagt nedgravde røyren og vil dermed ikkje bli påverka. Ura er ikkje undersøkt, bare registrert.

Også dette er fylkesmannen i tidlegare møte gjort merksam på.

Barskogreservatet vil ikkje bli nemneverdig negativt påverka av verket og verket vil heller ikkje påverka beiteområdet for vilt.

Pkt 4. I eit tidlegare møte med fylkesmannen tok me opp tilhøvet for fisken i Lundevatnet og viste til resultata av ei fiskeregistrering, slik om det går fram av den vedlagte dokumentasjonen.

Me vil òg visa til at i følgjande uttale i brev av 24.06.2003 til NVE om kosesjonssøknaden til Drivdal kraftverk som er under bygging, så er problemet i Lundevatnet at der er for mykje fisk.

Denne elvestrekningen bidrar også sannsynligvis litt til rekrutteringen i Lundevatn. Selv om bekken er bratt, og fisk neppe kan vandre opp fra Lundevatn, kan det ikke utelukkes at fisk produsert oppe i selve bekken, vandrer nedover, og ut i Lundevatn. I dagens situasjon har Lundevatn en tett bestand av aure, så konsekvensene av denne reguleringen er sannsynligvis små. Imidlertid er det planlagt store nye reguleringer i Lundevatnets hovedtilløpselver (Moisåna: Moi kraftverk, Sira: pumpekraftverk Tonstad). Selv om konsekvensene av disse på rekrutteringen til Lundevatn er usikker, kan en likevel fastslå at de i hvert fall ikke vil få positiv effekt. Det kan derfor ikke ses bort i fra at de mindre bekkene etter hvert kan få økt betydning.

Fylkesmannen sin uttale kjem i eit merkeleg lys då det tydeleg er mot betre vitande.

Det er òg merkeleg at ein tilfeldig utbyggjar må ta ansvar for Sira-Kvina sine planar for Lundevatnet. Sira-Kvina har alt ansvar for det regulerte Lundevatnet og har ein eigen tilsett fiskeforvaltar.

Pkt 5. Kor (u)synbar denne vegen vert blir/er styrt av ein høg granskog. Denne er snart hogstmoden og vil nødvendiggjera ein tilsvarende veg eller inngrep som ein nedgroven røyr.

Pkt 6. På grunn av den samme granskogen er bekken i dag lite synbar og endring av vassføringa vil lite endra inntrykket frå landskapselementa i området.

Pkt 7. Lund kommune har ikkje noko politisk vedtak om å erverva dette området. Fylkesmannen si innstilling i tilskotsaken for å erverva området, og dermed grunnlaget for DN sitt vedtak, er i hovudsak frå fylkesmannen si side basert på ei medveten mistolking og misbruk av omgrepet Tronåsen. Det er i søknaden paradoksalt nok foreslått å hogga ut granskogen. Det vil krevja ein veg som vil måtta gå same plassen som den omtalte gardsvegen og ein nedgroven røyr, og er etter reguleringsforslaget då ikkje realisertbart.

Pkt 8. Reguleringsplanen for friluftsområde er klagd inn for fylkesmannen og soleis ikkje rettsgyldig. Kommunen sitt arbeid med dette i kommuneplanen starta først etter at me informerte Lund kommune om planane våre i 2002 og ba dei få det med der. Kommunen har så arbeid for å hindra denne utbygginga. Nå sist med ein litt merkeleg tynn reguleringsplan med formål friluftsliv kor ein har satt vernekrav til ein heilt vanleg tilgrodd gardsveg. Formålet ser ut til å vera å hindra at det vert lagt ner ein røyr i den mest naturlege traseen.

Me har store problem med å finna nokon konflikt med reguleringsformålet; friluftsområde. Som det går fram av vedlegget, frå ei kommunal registrering, er Bringedal ein solfattig dal og ikkje kjennetekna som eit spesielt interessant område. På grunn av høge fjell og ein ugunstig dalretning er soltilhøva dårlege utanom midtsumar. Reguleringsplanen er i seg sjølv ikkje til hinder for kraftverket, men det er derimot punktet om ein "verneverdig" gardsveg opp til gardshuset.

Me vil invitara fylkesmannen å koma med ei fagleg vurdering av verneverdien av denne ordinære gamle gardsvegen.

Det er påfallande og merkelg at sjølve Tronåsen inngår ikkje i reguleringsplanen.

Me må på grunn det framlagte sviktande grunnlaget frå fylkesmannen si side setta fram krav om at fylkesmannen kjem med ein ny uttale basert på réelle fakta. Den avgitte uttalen held ikkje dei krav som er oppsette for ei sakleg framstilling etter lov om forvaltning.

Me er gjerna med på ei snarleg befaringsmøte for at fylkesmannen sin uttale skal bli meir i samsvar med dei fakta som fins og som fylkesmannen tidlegare er gjort kjend med."

Søker har vidare kommentert høringsuttalelsene i brev av 26.01.2008:

"Generelt.

Etter at me i 2002 orienterte Lund kommune om planane våre om å bygga eit småkraftverk i Bringedalsbekken starta kommunen ein prosess for å hindra oss i dette. Det er fakta i saken at mesteparten av fallretten ikkje er eigd av personar som bur i Lund kommune. Me som utbyggar bur heller ikkje i Lund kommune. Slik me opplever haldningane og vedtaka er dette ein vesentleg faktor i kommunen sine vurderingar.

Området vart etter vår orientering i 2002 fyrst spesielt omtalt og foreslått båndlagt i kommuneplanen som spesialområde. Kort tid før båndlegginga gjekk ut, etter 4 år, starta kommunen ein reguleringssak i det aktuelle området med formålet friluftsområde. Me vart ikkje høyrde i denne prosessen. Heller ikkje NVE, før me påpeikte det. NVE ba kommunen venta med reguleringa til vår søknad var vurdert. Planvedtaket som kommunen har eigengodkjent har me klagd til fylkesmannen.

I reguleringsframlegget har kommunen lagt til grunn at vår avtale med grunneigarane er opphøyr. Det er feil. Jf innsendt kopi av avtalen med grunneigarane.

Dei har aldri spurt nokon av partane om avtalen er forlenga, bare lagt til grunn at så ikkje er tilfelle. Dette er eit vesentleg punkt for kommunen i sitt utgangspunkt i sakshandsaminga.

Bl.a. har dei søkt DN og fått tilsagn om statlege pengar til å sikra av eit større område i tilknytning til den gamle vegen i Tronåsen som ligg omlag 1 km frå Bringedal. Dei vil bruka pengane til å løysa inn Bringedal som faktisk ikkje ein gong har grense mot Tronåsen. .

Kommunen har som i reguleringssaken også i søknaden til DN latt vera å opplysa om at grunneigarene alt har inngått avtale om å leiga ut fallretten til oss. Dvs. at der er økonomiske hefte på eigedom, noko som DN normalt ikkje vil godta når dei vedtar tilsagn eller betaler ut slike tilskot. Jf høyringuttalen, brev frå DN, pkt 2. Jf òg vedlagte søknad frå kommunen.

Mange av høyringsuttalane er bygd på kommunen sitt reguleringsforslag og tilsagnet frå DN. Det er klart at desse utsegnene ville vore annleis om det økonomiske heftet på eigedom, og med det neppe noko tilsagn frå DN, hadde vore kjend. Det går òg igjen i høyringsutsegnene at det vises til andre partar sine synspunkter, utan at partane brukar dei sjølv. Spesielt gjeld det Vegvesenet sin nasjonale verneplan, "Vakre landskap i Rogaland" og tildels DN sitt tilsagn,

men ubetalte tilskot. Merkeleg blir det då når desse set seg sjølv i rollen som slutthandsamar av løyvesøknaden.

Kommentarar til dei einskilde uttalane:

Fylkesmannen sin uttale har me alt kommentert i brev til fylkesmannen med kopi til NVE. Det må òg nemnast at fylkesmannen har gått inn for tilskotet frå DN utan å ta med sin kunnskap om at eigedomen har økonomiske hefte slik at føresetnaden for tilskot ikkje er til stades. Fylkesmannen har handsama dette kraftverket før dei gjekk inn for tilskotet frå DN og er slik kjend med det økonomiske heftet som følge av at fallretten er leigd ut. Vegvesenet sin uttale har me lite merknader til bortsett frå at dei òg tar opp andre, Lund kommune, sine argument. Det er verd å merka seg at dei ikkje nemner noko om verneplanane i Tronåsen. Brukt av fleire andre i sine fråsegner bl.a fylkesmannen, Naturvernforbundet og Lund kommune.

Naturvernforbundet sin uttale er som forventa, lite godvilje. Når dei går inn på detaljane har dei misoppfatta ein del. Dei er ikkje opptatt av denne straumproduksjonen kan frigjera omlag 900 tonn CO₂ for kvar GWh; i vårt verk omlag 6500 tonn CO₂ årleg, om det skulle vore produsert i eit vanleg kolkraftverk i f.eks. Danmark. Med dei nye kablane som no er under bygging til kontinentet er det ei realistisk vurdering som Naturvernforbundet burde ta inn over seg om dei vil vera å tru på.

Lund kommune viser til sitt reguleringsvedtak.

Diverre er det bare slutthandsaminga som er lagt fram, ikkje framlegget er dei bl.a. omtalte vår avtale. Kommunen legg til grunn at avtalen mellom oss og grunneigarane er avslutta etter 3 år, og tar seg ikkje bryet å spørja partane om den er forlenga, som naturleg er så lenge det ikkje er utbyggar det står på. Under avsnitta saksopplysningar og vurderingar går det fram at me tok opp prosjektet vårt før prosessen med rulleringa av kommuneplanen. I møtet den gongen foreslo kommunen då å innarbeida det i kommuneplanen.

Jf òg vedlagte søknad frå Lund kommune som opplyser at det er ingen hefte på eigedomen. Som det går fram har kommunen her ikkje gjeve rett opplysningar om dei økonomiske hefta på eigedomen. Kommunen har heller ikkje utarbeid nokon forvaltningsplan for området som kravet er.

Fylkeskommunen legg mykje av kommunen si haldning til grunn, deriblant kommunen sin eigengodkjente reguleringsplan. Dei er tydelegvis ikkje informerte om at reguleringsplanen er klagd.

Vidare er DN si vurdering ein viktig del av grunmlaget utan at dei er informert om at denne bygg på sviktande opplysning om økonomiske hefte på eigedomen.. Det er verd å merka seg at dei ikkje tar fram sin eigen publisasjon "Vakre landskap i Rogaland" som inngår i bl.a. hos fylkesmannen, naturvernforbundet og Lund kommune.

Samandrag av høyringane:

Det vert lagt stor vekt på ulempene/problema med dei fysiske inngrepa i Bringedalen.

Ingen har nemt noko av fordelane av inngrepa som me har påpekt.

Skulle reguleringsforslaget verta vedteke slik som det er framlagt vil den gamle gardsvegen opp Bringedalen verta nærmast freda og skapa store problem for oss.

Konklusjon:

For å imøtekoma innvendingane og koma vidare vil me gå inn for ein heilt ny trasé for røyren/vegen. Me vil då ikkje gjera noko inngrep i dette, for kommunen og andre, sentrale dalområdet, men føra vatnet ned langs eit myrdrag parallelt med Bringedal. Det vil verta litt dyrare, men det vil vera innan den økonomiske ramma me har lagt til grunn. Vassvegen blir lenger, men med langt billigare røyr. Det vil og ha andre føremoner bl.a. for grunneigarane som me har avtale med i Tronvik. Veggen vil gjera grunneigarane sin tilgang til utmarka langt betre og opna for einskilde tomter. Røyren vil verta nedgroven, stort sett i veggen, bortsett i frå dei brattaste partia i lia bak Tronvik.

Me vil då ikkje laga nokon dam eller foreta neddemming i Skopollen, men bare ein liten overlaupsterskel i osen i Heimra Krogavatnet med arrangement for minstevassføring.

Inntaket vil no vera direkte i Heimra Krogavatnet. Me må i ein lengde av omlag 30m, i samband med inntaket, sprenga oss ned ca 3m slik at vatnet kan renne denne veggen.

Dei andre tilhøva vert uendra.

Me ser fram til at dette kan løysa dei reiste motforestillingane og at me kan få ei rask avklaring fram til løyvet, - for Bringedalsbruket."

NVE mottok den 26.11.2008 følgende uttalelse fra søker datert 10.11.2008:

"...

Me finn det rett å ta for oss kommunen sine ulike utsegnene etter synfaringa:

"Bringedal ble allerede i arealplanen for 2003 båndlagt til friluftsmål og den 26.04.2007 ble reguleringsplanen for området vedtatt. Det er brei tverrpolitisk enighet om reguleringsplanen som sikrer området Bringedal til friluftsmål."

For såvidt rett, men før dette tok me våre planar opp i eit møte med kommunen og det vart den gongen uttalt at kommunen ville ta det inn i rulleringa av kommune-planen.

Det var òg i samband med Samla plan ei befarings med NVE og kommunen, før det var snakk om nokon reguleringsplan. Reguleringsplanen kom etterpå som eit slags mottrekk til våre planar.

"I reguleringsbestemmelsene for området står det blant annet i § 1: Hensikten med reguleringsplanen er å sikre området, og tilrettelegge det for allmennhetens benyttelse til friluftsmål. Naturverdier, landskap og kulturminner skal ivaretas. Lund kommune ser ikke at det er forenelig med reguleringsplanen at det blir bygd ut kraftverk i området"

Vårt prosjekt er ikkje i nemneverdig grad i strid med desse reguleringsvedtektene. Etter omlegginga av traséen har me imøtegått alle dei konkrete innvendingane frå kommunen som er nemd i planen. Sameksistens er uproblematisk.

"Endringen av trasevalg endrer ikke på dette standpunktet."

At heller ikkje vår endring av traséen, slik at dei konkrete innvendigane vart eliminerte, gjorde noko med kommunen sitt standpunkt illustrerar at motstanden ikkje er basert på dei tilhøva dei tok fram i reguleringsplanen. Kommunen er imot at grunneigaren og me, som ikkje er frå Lund, skal få utnytta desse rettane. Det hadde neppe skjedd om det hadde vore ein lokal eigar.

"Utbygger fikk ved oppstart av deres arbeid med planene for kraftverket beskjed om at kommunen ikke ville gi byggetillatelse til kraftverk i det aktuelle området."

Dette er feil, sjå første punkt.

"Det aktuelle området som konsesjonssøknaden berører ønsker kommunen å løse inn. Kommunen har fått tilsagn om midler fra Direktoratet for naturforvaltning til å løse inn området ut 2008. "

Tilsagnet om midler er gitt etter feil og manglande opplysningar frå kommunen om dei økonomiske heftene, som normalt utelukkar tilsagn, og som alt var inngått av grunneigaren. Det er såleis liten grunn til å tru at dei nokon gong vil få desse pengane. Det er heller ikkje noko vedtak i Lund kommune om å erverva dette området.

Eit anna krav for å få desse pengane er at det er utarbeid ein bruksplan. Det har kommunen ikkje gjort til denne tid. Det ville ha vore gjort for lengst om dei hadde hatt ein konstruktiv vilje med planen. Resultatet av reguleringsplanen/tilskotet er at huset i Bringedal ikkje vert vedlikehalde og no har hull i taket og forfell raskt.

Det er det motsette av målsettinga i kommunen sine planar. Med inntekter frå kraftverket vil grunneigaren kunne gjera dette sjølv.

"Snarlige forhandlinger med grunneierne er derfor nødvendig. Grunneierne er imidlertid ikke innstilt på å gå i forhandlinger med kommunen før konsesjonssøknaden er avgjort."

Vert kommentert direkte av advokaten til grunneigaren og oss.

Me hadde tilsvarande merknader til sjølve høyringsuttalen frå kommunen og som kommunen er gjort kjend med. Det går stadig igjen at kommunen legg saken fram i strid med dei faktiske tilhøva."

Justering av planer

Etter at konsesjonssøknaden ble sendt på høring har rørgatetraseen blitt endret. NVE har fra søker mottatt følgende opplysninger:

Søker oversendte den 26.11.2008 følgende informasjon på e-post:

" ...

Inntak

Kraftverkets vanninntak i Heimra Krogavatnet legges som vist på vedlagte kart og bilder, på kote 363. Det er planlagt fullprofilboring av tunell fra kote 360 opp til kote 363, fra utslaget av tunnelen på kote 363 vil det bli laget en kort kanal på ca 10 meters lengde inn i Heimra Krogavatnet. Kanalen vil ha en bredde på 3 meter og en dybde på 2 meter. I overgangen mellom kanalen og Heimra Krogavatnet vil varegrinden bli plassert. Inntaksventil og øvrig utstyr i forbindelse med inntaksarrangementet bli plassert i et lite lukehus i enden av rørgaten. Se eksempel på vedlagte bilde.

Terskel i utløpet av Heimra Krogavatnet

I utløpet av Heimra Krogavatnet vil det bli laget en betongterskel med lengde 6 meter, største høyde vil være inntil 1,5 meter, jamfør omsøkt reguleringshøyde. I utløpet er det fjell i dagen og betongterskelen vil følgelig bli fundamentert på dette. Her vil også anordningen for slipping av minstevannføring bli plassert. Terskelen vil bli forblendet med lødd naturstein slik at denne vil gli fint inn i landskapet. Se vedlagte bilder.

Rørgatetrase

Det vil bli bygget en skogsbilvei som følger rørgatetraseen fra kraftstasjon til inntak, se vedlagt kart. Rørgaten legges i denne veien der dette er hensiktsmessig, dvs. i hele lengden unntatt to partier som bores med fullprofilboremaskin.. Det vil bli fullprofilboret fra kote 250 til kote 295, dette partiet har en lengde på ca 160 meter. Fullprofilboring vil også bli benyttet fra kote 360 opp til kote 363, til inntaket i Heimra Krogavatnet, dette i en lengde på 50 meter. Rørgaten er planlagt nedgravd i sin fulle lengde, tiltakshaver har ikke gjort detaljerte grunnundersøkelser, men nedgravningen vil kreve sprengning der rørgatetraseen møter fjell. Eventuelle løsmasser i rørgatetraseen vil bli brukt til nedgravning av rørgaten og arrondering for øvrig.

Vei

Etter at kraftverksprosjektet er avsluttet vil skogsbilveien bli benyttet for adkomst til inntaket. Det vil dermed bli liggende en vei med bredde på 3 meter i rørgatetraseen.

Bekk

Vannet vil bli ført bort fra bekken fra Heimra Krogavatnet til Lundevatnet. ”

Den 5.12.2008 mottok NVE følgende tilleggsinformasjon på e-post fra søker:

”Rørgaten skal legges i skogsbilveien i størst mulig grad, det vil derfor være skogsbilveien som vil være den varige synlige virkningen av prosjektet. Bredden på skogsbilveien vil etter ferdigstilling bli ca 3 meter, i anleggsperioden vil bredden på vei- og rørgateanlegget være noe større, 5-7 meter, men massene vil bli tilbakeført og arrondert mot veiskulderen etter at rørgateleggingen er ferdig. Over tid vil dette gro igjen. Terrengets beskaffenhet vil i stor grad bestemme bredden det berørte arealet i forbindelse med kraftverksprosjektet. Lengden på skogsbilveien vil bli litt lenger enn selve rørgaten, ca 2000 meter, se vedlegg. Rørgata vil krysse E39 på ca kote 57.

Terreng et er av en slik beskaffenhet at det ikke er mulig å legge vei og rørgate utenom kløfta med påvist skyggehusemose, en vil prøve å ta hensyn til mosen ved framføring av vei og rørgate dersom dette er mulig.”

Den 8.12 mottok NVE følgende notat fra søker:

Rørgatetrase /skogsbilvei

Som tidligere oversendt informasjon viser, så vil det bli bygget en skogsbilvei som følger rørgatetraseen fra kraftstasjon til inntak. Rørgaten legges i denne veien der dette er hensiktsmessig, dvs. i hele lengden unntatt to partier som bores med fullprofilboremaskin.

I følge tidligere oversendt informasjon så var det planlagt fullprofilboring fra kote 250 til kote 295, dette partiet har en lengde på ca 160 meter. I ettertid ser en at det kan være hensiktsmessig å øke lengden på fullprofilboringen til ca 315 meter, dette fra kote 250 og opp til kote 310.

Oversendt informasjon av 4. Desember 2008 viser traseen for skogsbilveien, rørgaten vil følge skogsbilveien unntatt der det bores, noe som gjør at rørgaten vil bli 150 -200 meter kortere enn skogsbilveien. Se vedlegg. Rørgatelengden blir med dette 1850 -1900 meter lang.

Fullprofilboring vil også bli benyttet fra kote 360 opp til kote 363, til inntaket i Heimra Krogavatnet, dette i en lengde på 50 meter. Her vil skogsbilveien bli ubetydelig lenger enn rørgatetraseen.

Lokalisering av kraftstasjon

Kraftstasjonen vil bli plassert på kote 50 mellom jernbanen og E39 som vist på vedlagte bilde og kart. Dette vil dermed bli i vannkanten ved den kunstige pollen etablert av jernbanefyllingen og E39. Jernbanefyllingen som stenger av pollen fra resten av Lundevatnet er 335 meter lang, mens E39 ligger på fylling i motsatt side av pollen i en lengde på ca 160 meter. Kraftstasjonen vil dermed bli lokalisert til et område sterkt påvirket av menneskelig aktivitet.

Norges vassdrags- og energidirektorats (NVEs) merknader

Om søker

Tiltakshaver for prosjektet er Bringedalsbruket AS som er eid av selskapet Forte AS og Veslemøy Astad. Bringedalsbruket har leid fallrettighetene av grunneierne.

Om søknaden

Bringedalsbruket AS ønsker å utnytte vannfallet mellom kote 365 og kote 49 i Bringedalsbekken i Lund kommune, Rogaland fylke, og søker om tillatelse til bygging av Bringedal småkraftverk med tilhørende elektriske høyspentanlegg og kraftlinjer.

Beskrivelse av området

Nedbørfeltet til Bringedalsbekken ligger under tregrensen. I de øvre delene av nedbørfeltet finnes det en del små innsjøer og enkelte godt utviklede myrområder. De to største innsjøene er Inn dra Krokevatnet og Heimra Krokevatnet. Heimra Krokevatn kalles i søknaden for Heimra Krogavatn. Den delen av Heimra Krogavatn der det planlegges å etablere inntakskanal og terskel, heter i følge kart over området for Bringedalstemmen. Enkelte høringsparter bruker også dette navnet.

Fra Heimra Krogavatn renner det en bekk ned til vatnet Skopollen. Bringedalsbekken renner ut fra Skopollen og ned i Bringedalen. Øverst i dalen kommer elva ut over kanten som flott brudeslør og fører fuktighet langt inn i skogen. Dalføret er dypt og med en del rasmark. Elva har en sør – sørvestvendt eksposisjon og slynger seg gjennom skog og enkelte trange juv og har ingen spesielt rolige partier. Øverst i Bringedalen danner fjellene ei gryte med mange varmekjære treslag. Bringedalsbekken renner gjennom Bringedalstjørn og videre ned gjennom Bringedal før den renner ut i Lundevatn. De nedre delene av dalen er generelt preget av betydelig kulturpåvirkning bl.a. granplantefelt og skogsdrift. Ovenfor Bringedalstjørn ligger det et eldre gårdsbruk. Veien opp til dette gårdsbruket går langs Bringedalsbekken og er av kulturhistorisk verdi. Like før Bringedalsbekken sitt utløp i Lundevatn er det en rasteplass. E39 og jernbanen går gjennom området mellom E39 og Lundevatn.

Rørgata skal etter nye planer ikke gå ned i Bringedalen, men i et parallelt dalføre og ned til Tronvik før den krysser E39. De øvre delene av dette området er preget av myr og furuskog og jordsmonnet er flere steder grunnlendt. Den nedre delen av området er bratt og dekket av blandingsskog.

Eksisterende inngrep i vassdraget

De nedre delene av Bringedalsbekken, ved Lundevatn, er generelt preget av betydelig kulturpåvirkning. Både E39 og jernbanen passerer over Bringedalsbekken og bekken går derfor i rør flere steder. Det ligger en større rasteplass helt inntil bekken. Lundevatn er regulert.

Teknisk plan

Etter høringen besluttet søker på bakgrunn av de innkomne høringsuttalelsene å endre utbyggingsplanene. I den opprinnelig omsøkte utbyggingsplanen skulle inntaket ligge i Skopollen og denne skulle reguleres med 2,5 meter. Rørgatetraseen skulle fremføres gjennom Bringedal. I den øvre delen skulle rørgata ligge i dagen fordi jordsmonnet er grunnlendt. I selve Bringedal og ned til kraftstasjonen skulle rørgata graves ned i vegen som går fra det fraflyttede småbruket og ned til rasteplassen ved E39. Det var planlagt å bygge en permanent veg fra småbruket og opp til inntaket og å oppruste allerede eksisterende veg. Beskrivelsen nedenfor gjelder ut fra de planer som nå foreligger:

Reguleringer

I følge søker er dagens laveste naturlige vannstand på kote 365. Det søkes om å regulere Heimra Krogavatn med 1,5 meter opp fra dagens naturlige vannstand. LRV blir dermed på kote 365 og HRV blir på kote 366,5.

Inntak

Inntaket er tenkt plassert i enden av Heimra Krogavatn. Det skal etableres en cirka 10 meter lang kanal fra innsjøen og bort til inntaket. Kanalen vil få en bredde på 3 meter og en dybde på 2 meter. Varegrinden vil bli plassert i overgangen mellom kanalen og Heimra Krogavatn. Inntaksventil og øvrig utstyr i forbindelse med inntaksarrangementet vil bli plassert i et lite lukehus i enden av kanalen.

I utløpet til Heimra Krogavatnet vil det bli etablert en 6 meter lang betongterskel med en høyde på inntil 1,5 meter. I utløpet er det fjell i dagen og terskelen vil fundamenteres i fjell. Terskelen vil inneholde anordning for slipp av minstevannføring og den skal forblendes med naturstein.

Tunneler og rørgate

Fra inntaket vil det bli boret en cirka 50 meter lang tunnel fra kote 363 og ned til kote 360. Mellom kote 360 og kote 310 skal vannet føres ned i rør. Mellom kote 310 og kote 250 skal vannet gå i tunnel på en cirka 315 meter lang strekning. Fra kote 250 og ned til kraftstasjonen på kote 50 skal vannet føres i rør.

Med unntak av de deler av vannvegen/rørgatetraseen der det planlegges boring av tunnel skal rørgaten legges ned i en permanent veg som planlegges mellom inntaket og kraftstasjonen. Søker har ikke gjort detaljerte grunnundersøkelser, men nedgravingen vil kreve sprenging der rørgatetraseen/vegen møter fjell. Rørgaten skal krysse E39 på kote 57. Den totale lengden på traseen blir mellom 1850 – 1900 meter.

Kraftstasjon

Kraftstasjonen vil få en grunnflate på 60 m² og skal plasseres på kote 50, mellom jernbanen og E39. Kraftstasjonen er tenkt plassert i vannkanten til en kunstig poll. Utløpet fra kraftstasjonen vil gå mest mulig direkte ut i Lundevatn og vil bli tildekket for å hindre isdannelse og redusere støy. Dersom det blir nødvendig med en kanal mellom kraftverk og vassdraget vil denne bli erosjonssikret med steiner.

Elektriske anlegg

Anlegget vil ha en generator med en ytelse på 2500 kVA og en spenning på 0,690 kV. Transformatoren vil ha en ytelse på 3000 kVA og en omsetning på 0,690kV/15kV. Kraftlinjen vil tilknyttes allerede eksisterende kraftlinje til Dalane Energi AS med en sjøkabel på 350 meter over den kunstige pollen. Nominell spenning er 15 kV.

Veier

Det planlegges en cirka 2 km lang og 3 meter bred permanent veg mellom kraftstasjon og inntak. Som tidligere nevnt skal rørgata graves ned i vegen, unntatt på to strekninger der det blir tunnel. I anleggsperioden vil bredden på veg- og rørgateanlegget være cirka 5-7 meter. Massene vil bli tilbakeført og arrondert mot veiskulderen etter at rørgateleggingen er ferdig.

Massetak og deponi

Det vil i følge søker ikke være behov for massetak og deponi.

Hydrologiske virkninger

Den totale størrelsen på nedbørfeltet er 6 km². Det finnes ikke vannføringsmålinger fra Bringedalsbekken. Vannmerket 26.20 Årdal er benyttet som sammenligningsfelt.

Årlig middelvannføring er beregnet til 430 l/s. Maksimal slukeevne for kraftverket er på 750 l/s, hvilket utgjør cirka 174 % av middelvannføringen. I følge søknaden vil det i et middels tørt år være 109 dager med vannføring høyere enn minste slukeevne, og 95 dager der vannføringen er større enn maksimal slukeevne.

Alminnelig lavvannføring er beregnet til 18 l/s. 5-persentil for sommer- og vintervannføring er beregnet til hhv 31 og 64 l/s.

En strekning på cirka 1800 meter vil bli fraført vann. I søknaden er det foreslått en minstevannføring i perioden 1. juni til 14. september tilsvarende alminnelig lavvannføring.

Det forventes kun mindre endringer i vanntemperatur og isforhold. Det antas at restvannføringen og egenskapene til berggrunnen i området vil forhindre at grunnvannsprofilen blir senket.

Per i dag blir flommer noe dempet av de trange utløpene i Indra Krogavatnet og Heimra Krogavatnet. Fra Heimra Krogavatn og ned til Lundevatn finnes det ingen naturlig flomdemping. Den reduserte vannføringen ved en ev. bygging av kraftverket vil bidra til reduserte og kortere flommer, men de store flommene vil i all hovedsak gå som før.

Per i dag fører ikke flom i Bringedalsbekken til erosjon i vassdraget, og det forventes ikke endringer i sedimenttransport og erosjon på utbyggingsstrekningen fordi elveløpet består av stein og bart fjell. Med unntak av ev. sikring av utløpskanal fra kraftverket forventes det ikke behov for erosjonssikring. I forbindelse med bygging av utløpskanalen til kraftverket forventer ikke søker sedimenttransport ut i Lundevatnet.

Produksjon og kostnader

Søker har beregnet årlig kraftproduksjon til å bli cirka 6,7 GWh, fordelt på 4,3 GWh vinterkraft og 2,4 GWh sommerkraft. Byggekostnadene er beregnet til 13,5 mill. kr hvilket gir en utbyggingspris på 2,01 kr/kWh.

NVE har kontrollert de fremlagte beregningene over produksjon og kostnader. Vi har ikke fått vesentlige avvik i forhold til søkers beregninger. Det vil likevel være søkers ansvar å vurdere den bedriftsøkonomiske lønnsomheten i prosjektet.

Eiendomsforhold

Søker har inngått avtale med grunneierne vedrørende fallrettighetene i Bringedalsbekken. Kun grunneiernes eiendommer vil bli berørt av tiltaket.

Forholdet til offentlige planer

Kommuneplan

Hele utbyggingsområdet er av kommunen regulert til spesialområde med formål friluftslivsområde.

Samlet plan (SP)

Dette prosjektet er ikke behandlet i Samlet plan fordi det er under grensen for behandling

Verneplan for vassdrag

Vassdraget er ikke vernet.

Inngrepsfrie områder

Utbyggingen vil medføre tap av 0,24 km² INON-område sone 2.

Nasjonale laksevassdrag

Inngrepet berører ikke nasjonale laksevassdrag.

Høring og distriktsbehandling

Søknaden har vært kunngjort og sendt på høring til kommunen, fylkesmannen og fylkeskommunen, og berørte statlige forvaltningsorganer og interesseorganisasjoner. NVE befarte området den 3.6.2008 og høringsuttalelsene har vært forelagt søker for kommentarer. Nedenfor følger en kort oppsummering av hovedpunktene i uttalelsene. Alle uttalelsene, unntatt deler av uttalelsen fra Lund kommune, baserer seg på den opprinnelig omsøkte utbyggingsplanen.

Lund kommune er negativ til utbyggingen fordi området er et viktig fremtidig friluftsområde. Området er regulert til spesialområde for friluftsliv. Endringen av trasévalg endrer ikke kommunens standpunkt.

Fylkesmannen i Rogaland kommer med flere merknader til utbyggingen. Etter at rørgatetrasé og inntak ble endret er ikke alle merknadene like aktuelle. De merknadene som pga. endringene i utbyggingsplanene ikke er relevant lengre er ikke tatt med her. 1) Området er i en fylkeskommunal registrering klassifisert under "meget vakre landskap" – nasjonal verdi. 2) Det finnes mange kulturminner i området. 3) En sørvendt rasmark er påvist nordøst for Bringedal og denne er gitt verdivurdering B. 4) Utbyggingen berører grensen til naturreservatet Einarvatn. 5) Hele prosjektområdet er registrert som et meget viktig beiteområde for rådyr og elg. 6) De nedre delene av Bringedalsbekken er gyteområde for ørret. 7) En ny veg vil bli et godt synlig sår i landskapet. Fylkesmannen bemerker også at søker ikke foreslår slipp av minstevannføring i perioden 15. september til 31. mai. Til tross for et visst tilsig av restvannføring må det påregnes negative konsekvenser for biologisk mangfold i og langs elva, samt at fossen fra Skopollen og ned i Bringedal, som er et viktig landskapselement, vil bli negativt påvirket.

Fylkesmannen bemerker også at området er regulert til friluftsliv og at en utbygging ikke er forenelig med dette. Fylkesmannen mener at summen av alle momentene tilsier at kraftutbygging i Bringedalsbekken ikke forenelig med de allmenne interesser og behov, og tilrår at søknaden avslås.

Rogaland fylkeskommune frarår at det blir gitt konsesjon til bygging av Bringedal småkraftverk. I vurderingen som baserer seg på det opprinnelig søkte utbyggingsalternativet, står det bl.a. at i småkraftsammenheng er de planlagte inngrepene relativt store i dette verdifulle natur- og friluftsområdet. Etter fylkeskommunens mening er saken spesiell fordi utbyggingsområdet er regulert til friluftsområde. Utbyggingsområdet har potensial for funn av automatisk fredete kulturminner og ved en ev. tillatelse må det foretas en arkeologisk undersøkelse.

Statens vegvesen uttaler at på sikt vil det være behov for en utbedring, evt. omlegging, av E39 på denne strekningen og forutsetter at rørgaten legges så dypt at den ikke vil være til hinder for en eventuell utbedring av europavegen. Vegvesenet forutsetter at eksisterende veg og avkjørsel fra rasteplassen på Tronvik benyttes til adkomst til kraftverket. Ny avkjørsel fra E39 tillates ikke.

Naturvernforbundet i Rogaland mener at konsesjonssøknaden i sin helhet må avslås.

Konsesjonssøknaden har ikke i tilstrekkelig grad vurdert nødvendige virkninger på natur og verneinteresser. På flere områder er det stor sprik mellom fagrapporten og utbyggers egen vurdering.

Tiltakets virkninger - Fordeler og skader/ulempes

Nedenfor er det gitt en oversikt over hva NVE mener er de viktigste fordelene og ulempene ved tiltaket:

Fordeler

- En utbygging etter forliggende planer vil gi cirka 6,7 GWh i ny årlig produksjon.
- Tiltaket vil gi noe inntekt til grunneierne, og lokal verdiskapning i anleggsperioden.

Ulemper

- Store deler av influens- og utbyggingsområdet er et viktig område for natur og friluftsliv, og er av Lund kommune regulert som spesialområde for friluftsliv.
- Redusert vannføring i Bringedalsbekken vil forringe opplevelsen av natur og landskap.
- Inntaket og den permanente vegen med nedgravd rørgate som skal bygges opp til inntaket vil føre til et betydelig inngrep i landskapsbildet.
- Heimra Krogavatn skal reguleres 1,5 meter, og grensen til Einarvatn naturreservat går langs vannkanten
- Det foreslås ikke slipp av minstevannføring i perioden 15. september til 31. mai. Dette vil i kombinasjon med fraføringen av vann fra vassdraget føre til at fuktkrevende arter og arter avhengig av dagens vannføring utgår fra området.

NVEs vurdering

I den opprinnelig omsøkte utbyggingsplanen skulle Heimra Krogavatn reguleres med 1,5 meter, inntaket ligge i Skopollen og denne skulle reguleres med 2,5 meter. Rørgata skulle ligge i dagen ned til Bringedal og for så graves ned i den gamle ferdselsvegen fra Bringedal og ned til kraftstasjonen på Tronvik. Det var planlagt å ruste opp den gamle ferdselsvegen, og fra det nedlagte småbruket i Bringedal og opp til inntaket, var det planlagt en ny anleggsveg.

I etterkant av høringen har søker kommet med endringer i utbyggingsplanene. Heimra Krogavatn skal fortsatt reguleres med 1,5 meter, og det skal etableres en 10 meter lang, 3 meter bred og 2 meter dyp inntakskanal fra innsjøen og til en inntakskonstruksjon med lukehus. Det er planlagt boring av en 50 meter lang tunnel fra kote 363 ned til kote 360 og boring av en 315 meter lang tunnel fra kote 310 og ned til kote 250. Resten av vannvegen vil bli lagt i rørgate og denne skal graves ned i en 3 meter bred permanent veg som vil gå fra kraftstasjon til inntak. Den totale lengden på traseen blir mellom 1850-1900 meter og vegen blir cirka 2 km. Rørgatetraseen/vegen vil i følge notatet fra Ambio Miljørådgivning AS gå gjennom skogkledde områder med skrint jordsmonn. Kraftstasjonen blir liggende på kote 50, mellom E39 og jernbanen. I utløpet av Heimra Krogavatn skal det etableres en 6 meter lang og inntil 1,5 meter høy terskel. Skopollen skal ikke reguleres.

Tiltaket vil føre til produksjon av ca. 6,7 GWh og søker vil trolig benytte lokale entreprenører. Tiltaket vil gi fremtidig inntekt til grunneierne.

Lund kommune, fylkesmannen i Rogaland, Rogaland fylkeskommune og Naturvernforbundet i Rogaland går mot at det blir gitt konsesjon til bygging av Bringedal småkraftverk fordi utbyggingen vil ha negative konsekvenser for allmenne interesser, særlig friluftsliv og landskap, men også biologisk mangfold og kulturminner. Statens vegvesen forutsetter at rørgaten graves så dypt at den ikke er til hinder for fremtidig vedlikehold E39.

Hydrologi

Utbyggingen vil gi sterkt redusert vannføring på en cirka 1800 meter lang strekning i store deler av året. Søker har beregnet middelvannføringen til 430 l/s. Maksimal slukeevne for kraftverket er 750 l/s, hvilket utgjør cirka 174 % av beregnet middelvannføring.

Alminnelig lavvannføring er beregnet til 18 l/s. 5-persentil for sommer- ogintervannføring er beregnet til hhv. 31 l/s og 64 l/s. I søknaden er det foreslått en minstevannsføring i perioden 1. juni til 14. september i størrelsesorden med alminnelig lavvannføring.

Friluftsliv og landskap

Den 26.4.2007 vedtok Lund kommune å regulere Bringedal og området rundt denne dalen som spesialområde for friluftsliv. Reguleringsplanen ble den 3.3.2008 stadfestet av fylkesmannen etter klage. I reguleringsplanen opplyses det at hensikten med reguleringen er å sikre området, og tilrettelegge det for allmennhetens benyttelse til friluftsmål. Videre står det bl.a. at "*Naturverdier, landskap og kulturminner skal ivaretas*". I saksopplysningene til dette vedtaket kommer det frem at det i kommunen er bred politisk og faglig enighet om verdien av Bringedalsområdet som et viktig fremtidig friluftsområde.

På grunn av alle innsigelsene mot utbyggingen fra høringspartene har søker endret plasseringen av både inntak og rørgatetrasé. Inntaket skal nå ligge i Heimra Krogavatn og rørgatetraseen skal legges utenom Bringedal. Inntaket til kraftverket vil fortsatt bli liggende innenfor det viktige friluftsområdet og etter NVEs beregning vil også omtrent 1,6 km av rørgaten og omtrent 1,8 km av den permanente vegen anlegges innenfor friluftsområdet ved en ev. utbygging.

Lund kommune uttaler at en bygging av Bringedal småkraftverk er i strid med vedtatt reguleringsformål. I følge fylkesmannen er området i en fylkeskommunal registrering klassifisert under "*meget vakre landskap*" – nasjonal verdi. Angående den først omsøkte rørgatetraseen uttaler fylkesmannen at "*terrenget er bratt og grunnlendt og den nye vegen som planlegges fra Bringedal til Skopollen vil bli et godt synlig sår i landskapet.*" Den permanente vegen med nedgravd rørgate som nå

planlegges fra inntaket og ned til kraftstasjonen, vil også gå i bratt og grunnlendt terreng. Søker opplyser at rørgata er planlagt nedgravd i sin fulle lengde. Det er ikke utført detaljerte grunnundersøkelser, men søker opplyser at nedgravningen vil kreve sprenging der rørgatetraseen møter fjell. NVE mener at ved en ev. utbygging vil det være behov for betydelig sprengningsarbeid fordi mesteparten av terrenget er grunnlendt, og den permanente vegen vil derfor synes meget godt i landskapet. Selv om rørgatetraseen er endret mener NVE at fylkesmannens vurdering av hvordan vegen/rørgata vil påvirke landskapet fortsatt er relevant, selv om rørgatetraseen vil gå i utkanten av det omtalte friluftslivsområdet.

Det søkes om en regulering av Heimra Krogavatn/Bringedalstemmen på 1,5 meter. NVE mener at dette er et betydelig inngrep selv om søker mener at dette er innenfor den naturlige vannstandsvariasjonen til innsjøen. Reguleringen vil etter vår mening gi en langt tydeligere reguleringssone når vannstanden er nedtappet enn hva dagens kortvarige høye vannstand gir. Vi er i tillegg usikre på om vannstanden pendler like mye som søker hevder. Det er etter vårt syn ikke tegn rundt innsjøen som indikerer at variasjonen er så omfattende som 1,5 meter.

I tillegg mener NVE at inntakskanalen og inntakskonstruksjonen også vil medføre betydelige visuelle inngrep i landskapet. Utbyggingen vil medføre tap av 0,24 km² INON-område sone 2.

En strekning på cirka 1800 meter vil bli fraført vann. Fra Skopollen og ned i Bringedal går Bringedalsbekken over svaberg og stuper ned i ei "gryte" innerst i Bringedalen. Denne fossen er ikke direkte synlig fra den gamle ferdselsvegen mellom Tronvik og det nedlagte småbruket i Bringedal, men den er synlig når man står på toppen av svabergene og ser ut over Bringedal. Fylkesmannen uttaler at *"En tilnærmet tørrlegging av bekken mellom Bringedalstjern og Skopollen vil fjerne et viktig landskapselement i området"*. Videre sier fylkesmannen at *"Bekken går her i en lengde på ca. 250 m over nakent berg"*. Bringedalsbekken renner langs den gamle ferdselsvegen fra Tronvik og opp til det nedlagte småbruket i Bringedal. Elva er synlig fra flere steder langs denne vegen. På denne elvestrekningen finnes det et godt synlig og markant fossefall.

Lund kommune, fylkesmannen i Rogaland, Rogaland fylkeskommune og Naturvernforbundet i Rogaland er alle negative til bygging av Bringedal småkraftverk fordi tiltaket bl.a. vil påvirke landskap og utøvelse av friluftsliv negativt. NVE mener i likhet med disse at inngrepene som en ev. utbygging vil føre med seg, vil virke svært negativt inn på landskapsopplevelsen i et viktig friluftslivsområde. Bortfall av INON område sone 2 på 0,24 km² er etter NVEs syn så lite at det ikke er tillagt vesentlig eller avgjørende vekt.

Biologisk mangfold

Det er ikke registrert truede naturtyper eller rødlistede arter innenfor tiltaksområdet som vil bli direkte berørt av tiltaket, men influens- og utbyggingsområdet er leveområde for rødlistede fuglearter. Fylkesmannen opplyser at en sørvendt rasmark nordøst for Bringedal er gitt verddivurderingen B i Lund kommune sin kartlegging av biologisk mangfold. Denne lokaliteten ligger ikke innenfor verken influensområdet eller utbyggingsområdet til kraftverket, og NVE har ikke vurdert dette som relevant.

Det er registrert en lokalitet som i notatet til Ambio Miljørådgivning AS fremheves som viktig. Denne lokaliteten er verdisatt til B, dvs. regional viktig, fordi lokaliteten inneholder forekomst av skyggehusemose (*Hylacomiastrum umbratum*). Arten er ikke rødlistet. I følge notatet er skyggehusemose en *"krevende plante som forekommer spredt i fylket"*. Videre i notatet står bl.a. følgende: *"Arten påtreffes i Rogaland i stor grad på rike lokaliteter. Det øvrige mangfoldet av planter som ble registrert er begrenset til trivielle arter som er typiske for distriktet."* Rørgatetraseen/vegen kommer til å gå rett i gjennom denne lokaliteten, og Ambio Miljørådgivning AS anbefaler at

rørgata/vegen legges utenom lokaliteten. Søker har i e-post til NVE av 4.12.2008 uttalt at det ikke er mulig å legge rørgata/vegen utenom dette området. Så langt det er mulig ønsker søker å ta hensyn til skyggehusmosen under fremføringen av rørgata/vegen. Det er ikke påvist rødlistede botaniske arter på denne lokaliteten, og gitt at det legges vekt på å begrense omfanget av inngrepene her, mener NVE at påvirkningen på flora ved fremføring av veg/rørgate er akseptabel.

I følge søknaden er flere nasjonalt rødlistede fuglearter er kjent fra utbyggingsområdet. Hvitryggspett (*Dendrocopos leucotos*) og dvergspett (*Dendrocopus minor*) er kategorisert som hhv. nært truet (NT) og sårbar (VU) på den reviderte norske rødlista som ble publisert i 2006. Disse to artene er veldig vanlige innenfor influens- og utbyggingsområdet. Gråspett (*Picus canus*) (NT) hekker også innenfor influens- og utbyggingsområdet. Tretåspett (*Picoides tridactylus*) (NT) er registrert som kurtiserende, noe som tyder på at også den hekker i området. Hønsheauk (*Accipiter gentilis*) er kategorisert som sårbar (VU). Arten hekker i nærområdet og bruker deler av influens- og utbyggingsområdet til næringssøk. De ovenfor nevnte spettearter bruker også området til fødesøk om vinteren. NVE mener at ingen av de rødlistede artene vil bli direkte påvirket av tiltaket dersom det legges begrensninger på anleggstrafikken i hekkeperioden. Dette kan gjøres i medhold av standardvilkår for detaljplangodkjenning dersom det gis konsesjon.

Det kan også nevnes at svartspett (*Drycopus martius*), en art som er uvanlig i fylket, hekker i området og at området ved Skopollen beiteområde for orrfugl (*Tetrao tetrix*). Fossefall ble observert varslende i Bringedal i forbindelse med feltarbeid den 15.8.2006. Reiret ble ikke funnet, men det er rimelig å anta at den gamle brua ved gården kan brukes som hekkeplass. Deler av influens- og utbyggingsområdet er registrert som beiteområde for rådyr (*Capreolus capreolus*) og elg (*Alces alces*). Ved Bringedalstjønn er det registrert hiområde for bever (*Castor fiber*) og det er observert mår (*Martes martes*).

Fraføring av vann vil føre til en betydelig reduksjon i vannføring på en cirka 1800 meter lang elvestrekning. Det planlegges slipp av minstevannføring på 18 l/s i perioden 1.6-14.9. I følge søknadens biologisk mangfold-rapport vil reduksjonen i vannføring "ha konsekvenser for fuktkrevende arter av mose og lav, inkludert regionalt uvanlige arter som ble funnet ved Bringedalstjønn."

I følge søknaden finnes det et visst potensial for funn av rødlistede arter fordi fuktige juv og fossesoner alltid har et potensial for funn av slike. Det finnes enkelte gamle linder (*Tilia cordata*) innenfor influensområdet og disse trærne har et stort potensial for fremtidige funn av rødlistede, spesialiserte insekter. En ev. utbygging vil ikke påvirke de gamle lindetrærne direkte fordi framføringen av rørgatetraseen er endret.

I følge rapporten "Bringedal småkraftverk – virkninger på biologisk mangfold" er det innenfor utbyggingsområdet registrert mose- og lavarter som er avhengig av fuktighet, samt fossefall (*Cinlus cinlus*) som er avhengig av dagens vannføring. Ved Bringedalstjønn er det påvist fuktkrevende mosearter som er uvanlig for regionen og som i følge biologisk mangfold-rapporten trolig vil utgå. Opplysningene om disse mosene er litt vage i søknaden, men slik som NVE forstår det, dreier det seg om funn av mosene kysthoggtann (*Tritomaria exsecta*) og fauskflik (*Lophozia longiflora*) på gamle lindetrær ved Bringedalstjønn. Artene er ikke rødlistet.

Det finnes ørret (*Salmo trutta*) i vassdraget. I følge søknaden vil en ev. utbygging bedre forholdene for fisk i vassdraget, spesielt i tørre perioder med lite vannføring, fordi det slippes minstevannføring fra inntaket. Fylkesmannen og Naturvernforbundet uttaler at nedre deler av Bringedalsbekken benyttes som gytebekk for ørret i Lundevatn og at en utbygging vil redusere gytemulighetene.

NVE er ikke enig i søkers påstand om at tiltaket vil bedre forholdene for ørret i vassdraget fordi den foreslåtte minstevannføringen er lav, og det planlegges ikke slipp av minstevannføring hele året. NVE mener at gytestrekningen nederst i Bringedalsbekken antakeligvis allerede er negativt påvirket av etableringen av rasteplassen på stedet fordi elva delvis er lagt i rør. Under befaring av området den 3.6.2008 ble det sett litt nærmere på denne elvestrekningen. Det er trolig et naturlig vandringshinder i Bringedalsbekken like oppstrøms rasteplassen. Det er ikke kjent hvor stor betydning dette gyteområdet har for rekrutteringen av ørret til Lundevatn. I 1997 ble det på oppdrag fra fylkesmannen i Rogaland gjennomført prøvefiske i Lundevatn og elfiske i 5 tilløpsbekker. Konklusjonen etter undersøkelsen var at den naturlige rekrutteringen av ørret til Lundevatn var god. NVE er enig med fylkesmannen og Naturvernforbundet, og mener at fraføring av vann etter foreliggende planer vil føre til en forringelse av gyteområdet i Bringedalsbekken, men tatt i betraktning at Lundevatn har flere andre tilløpsbekker og bestandene i det vatnet er tett, samtidig som det også i medhold av konsesjonsvilkår for regulering av Sira-Kvina vassdraget også kan pålegges utsetting, mener vi at i forhold til bestanden i Lundevatnet er tiltaket av mindre betydning.

Fylkesmannen uttaler at *"I perioden 15. september til 31. mai slippes ikke minstevannføring. Til tross for et visst tilsig fra restfeltet, betyr dette i praksis tørrlegging av bekkeløpet i deler av denne perioden. En må påregne negative konsekvenser for planter og dyr i og langs bekkeløpet."* NVE er enig i fylkesmannens vurdering. Ved en ev. utbygging etter foreliggende planer vil verken fuktkrevende lav- og mosearter eller fossekall få oppfylt sine habitatkrav og de vil med stor sannsynlighet utgå fra lokaliteten.

En ev. utbygging vil berøre Einarvatn naturreservat der grensen går langs vannkanten til Heimra Krogavatn/Bringedalstemmen. En regulering av denne innsjøen med 1,5 meter oppdemning vil derfor påvirke naturreservatet. Etter NVEs beregning vil inntakskanalen ligge omtrent 85 meter fra grensen til naturreservatet. Den planlagte vegen frem til inntaket vil ut fra kartet som NVE mottok på e-post 8.12.2008 gå helt frem til Heimra Krogavatn/Bringedalstemmen og ende omtrent 85 meter fra grensen til naturreservatet. I følge verneforskriften er hensikten med fredningen *"å bevare et skogområde som økosystem med alt naturlig plante- og dyreliv"* (§2). Naturtypen i naturreservatet er gammel barskog og det er påvist hekkeområde for de rødlistede fugleartene storlom (*Gavia artica*) og dvergspett (*Dendrocopos minor*). Begge artene er kategorisert som sårbar (VU) på rødlista.

I biologisk mangfold rapporten til søknaden står bl.a. følgende om naturreservatet: *"Forlengelse av landbruksvegen kan også føre til langt mer fotturisme opp i et område som gir lett tilgang til Einarvatn naturreservat. Noe som ut fra verneformålet ikke er ønskelig"*. Fylkesmannen uttaler at tiltaket vil berøre naturreservatet og Naturvernforbundet i Rogaland påpeker det som ovenfor er sitert fra søknaden. Søker fremhever bygging av veg opp til inntaket som positivt fordi dette vil føre til at området blir mer tilgjengelig for allmenn ferdsel. NVE vil påpeke at det i følge §3 punkt 3 i verneforskriften til naturreservatet ikke må iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet. Etter NVEs mening vil en oppdemning av Heimra Krogavatn med 1,5 meter kunne påvirke naturmiljøet lokalt rundt vatnet. Det tilligger ikke NVE som myndighet å avgjøre om det er i direkte konflikt med vernebestemmelsene, men etter vårt syn vil det faktum at verneområdet berøres gjennom en regulering trekke i retning av at virkningen av dette tillegges noe mer vekt enn hva det ellers ville gjort.

Kulturminner

De opprinnelig omsøkte utbyggingsplanene var i konflikt med flere kulturminner, bl.a. den gamle ferdselsvegen opp til det nedlagte småbruket i Bringedal og ei gammel steinbru ved det nedlagte småbruket. I den forbindelse uttaler fylkesmannen at *"og her utgjør Bringedalsbekken i seg selv et viktig element"*. I følge fylkesrådmannens vurdering var også det opprinnelig omsøkte tiltaket i

konflikt med nyere tids kulturminner som et våningshus og en driftsbygning i verneklasse B i SEFRAK. I tilknytning til disse bygningene er det også en rekke kulturlandskapstrekk, bl.a. steingjerder, rydningsrøyser, murer og veier.

I følge fylkesrådmannen har tiltaksområdet potensial for funn av automatisk fredete kulturminner. Områdene ved Bringedal og Bringedalstjørn har potensial for bosetningsspor fra jernalder.

På grunn av endret framføring av rørgata er ikke tiltaket lengre i direkte konflikt med kjente kulturminner i Bringedal. NVE vil imidlertid bemerke at fraføringen av vann fra Bringedalsbekken vil virke negativt inn på den helhetlige landskapsopplevelsen, herunder også opplevelsen av de kulturminnene i Bringedal som er tilnyttet Bringedalsbekken. Den nye rørgatetraseen vil ikke påvirke begynnelsen på Tronås-vegen. Denne veien inngår i Statens vegvesen sin nasjonale verneplan for veger, bruer og vegrelaterte kulturminner.

Andre forhold

NVE er ikke kjent med at andre allmenne interesser blir nevneverdig påvirket.

Oppsummering

En utbygging etter foreliggende planer vil føre til produksjon av cirka 6,7 GWh ny årlig kraftproduksjon. Tiltaket vil gi noe inntekt til grunneierne og kan bidra til noe lokal verdiskapning.

Lund kommune, fylkesmannen i Rogaland, Rogaland fylkeskommune og Naturvernforbundet i Rogaland er alle negative til tiltaket fordi området er et viktig friluftslivsområde og fordi området er viktig for biologisk mangfold.

Store deler av influens- og utbyggingsområdet er av Lund kommune regulert til spesialområde for friluftsliv. Reguleringsplanen er stadfestet av fylkesmannen etter klage. Inngrepene som en ev. utbygging vil etter vårt syn medføre, vil virke svært negativt inn på natur- og landskapsopplevelsen i dette friluftslivsområdet fordi inntakskanal, inntak og permanent adkomstveg til inntak vil være svært synlig. Fraføring av vann på en cirka 1,8 km lang elvestrekning og ingen slipp av minstevannføring i perioden 15.9-31.5 vil føre til at Bringedalsbekken betydning som landskapselement svekkes.

Det er ikke registrert rødlistede arter eller naturtyper innenfor influens- og utbyggingsområdet som er direkte avhengig av dagens fuktighet og vannføring, men flere rødlistede spettearter bruker området som hekkelokalitet og næringsøksområde. Det er et visst potensial for ytterligere funn av rødlistearter i området. Reguleringen av Heimra Krogavatn vil kunne påvirke Einarvatn naturreservat fordi reservatgrensen går langs innsjøen. I følge biologisk mangfold-rapporten er det påvist fuktkrevende lav- og mosearter som etter en ev. utbygging vil utgå fra influensområdet, og to av disse moseartene er sjeldne regionalt. Fossefall vil også utgå fra lokaliteten etter en ev. utbygging som omsøkt.

NVE mener at tiltaket vil ha negative konsekvenser for utøvelse av friluftsliv i området fordi en utbygging vil føre til inngrep som vil påvirke natur- og landskapsopplevelsen negativt. I tillegg vil tiltaket være negativt for biologisk mangfold og regulering vil kunne påvirke Einarvatn naturreservat.

NVEs konklusjon

NVE mener at bygging av Bringedal småkraftverk vil ha negative konsekvenser for utøvelse av friluftsliv i området. Inngrepet er derfor ikke forenelig med områdets status som et viktig friluftsområde fordi en utbygging vil forringe natur- og landskapsopplevelsen. I tillegg berører utbyggingen et område som lokalt er viktig for biologisk mangfold. Ulempene står etter vårt syn ikke i forhold til den kraftproduksjon som kraftverket vil gi, samt øvrige positive effekter av en utbygging. Kravet i vannressursloven § 25 er dermed ikke oppfylt. NVE gir ikke tillatelse til å bygge Bringedal Småkraftverk.

En utbygging uten regulering av Heimra Krogavatn og slipp av minstevannføring hele året vil redusere konfliktnivået i saken noe. Grunnet områdets status i kommunal reguleringsplan som spesialområde for friluftsliv har vi likevel ikke funnet grunnlag for å vurdere dette nærmere.

Øvrige merknader i høringsrunden er ikke kommentert grunnet NVEs konklusjon, da disse i større grad gjelder merknader til eventuelle konsesjonsvilkår.

Vi har heller ikke vurdert saksbehandling mellom kommune/fylkesmann og DN i forkant av at området ble regulert, men forholdt oss til at reguleringsplanen er stadfestet etter klage til fylkesmannen og at store deler av tekniske løsninger ligger innenfor planområdet.